

Силабус
освітнього компонента
Історія мистецтв
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	Середня освіта (музичне мистецтво та англійська мова)
Спеціальність	A 4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A 4.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Галузь знань	A Освіта
Рівень освіти	вищої перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Викладач (і)	Стратан-Артишкова Тетяна Борисівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-muz/elearning-kaf-muz/sylabusy-muzychne-mystetstvo/
Контактний тел.	+38 099 71 43 77
Е-mail викладача:	starart05@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний, Zoom, WhatsApp або за телефоном
Он-лайн навчання на платформі ZOOM	ідентифікатор постійної персональної конференції викладача – 331 014 3532, код – 6gDXJ5
Корпоративна освітня платформа ЗВО	офіційний сайт БДПУ (http://bdpu.org/). Вкладка: «Студент» – електронна підтримка навчання Moodle

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
4/120	денна	16	16	88	екзамен
	заочна	4	4	116	

Семестр: II

Мова навчання: українська

Ключові слова: мистецтво, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, інтеграційні тенденції музичного та образотворчого мистецтва, «художня картина світу», мистецькі школи, художньо-стильові особливості різних видів мистецтва, художній світогляд, інтерпретація, вчитель музичного мистецтва.

Мета та предмет курсу.

Мета курсу: формування фахових компетентностей здобувачів вищої освіти, надання системних знань про розвиток, становлення національного і світового мистецтва, розуміння інтеграційних і диференціовальних тенденції різних видів мистецтва в контексті «художньої картини світу», формування художнього світогляду, національної ідентичності, здатності адекватно сприймати, інтерпретувати, аналізувати й оцінювати мистецькі твори.

Предмет курсу: історія мистецтва (музичного, образотворчого) від давнини до сучасності.

Компетентності та програмні результати навчання:

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо- професійної програми

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність до навчання, самонавчання й опанування сучасних знань, необхідних для організації ефективної діяльності у професійній сфері; пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6. Здатність до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження й самореалізації; толерантного ставлення до всіх суб'єктів педагогічної взаємодії.

ЗК-7. Здатність до організації партнерсько-лідерських стосунків, створення команди однодумців, ухвалення ефективних рішень у стандартних та невизначених умовах та готовність брати відповідальність за результати спільної діяльності.

ЗК-8. Здатність діяти на основі принципів і норм педагогічної етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й здобувачами освіти на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність систематично застосовувати набуті теоретичні і методичні знання, критично аналізувати концептуальні історичні, філософські, психолого-педагогічні, музично-теоретичні, вокальні, диригентсько-хорові, інструментальні принципи, методи і технології з урахуванням англійського контексту.

ФК 8. Здатність аналізувати, оцінювати й описувати державною та англійською мовами широке коло музичних та мистецьких об'єктів і процесів з урахуванням, національних, регіональних цінностей та традицій у динаміці історичного розвитку.

ФК 10. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, використовуючи здобуті психолого педагогічні, музично-теоретичні, методичні, англійські знання, вокальні, диригентсько-хорові, інструментальні навички для продовження навчання із значним ступенем автономії./

ПРН 2. Генерувати базові знання та розуміння основ музичного мистецтва, інших видів мистецтв, англійської мови у професійній діяльності.

ПРН 4. Класифікувати, інтегрувати, екстраполювати та інтерпретувати, як державною, так і англійською мовами, музичні твори та мистецькі об'єкти і

процеси з урахуванням національних, регіональних контекстів в академічному середовищі.

ПРН 8. Застосовувати знання на сучасному рівні з музичного мистецтва, суміжних мистецтв (вокального, інструментального, образотворчого, хореографічного та ін.) та англійської мови з метою розуміння міждисциплінарних зв'язків між ними для подальшої їх інтеграції в освітньому процесі.

ПРН 9. Класифікувати, співвідносити, критично аналізувати й оцінювати відкриті джерела інформації державною і англійською мовами для проведення освітньої діяльності та наукового пошуку.

ПРН 13. Створювати в освітньому середовищі партнерсько-лідерські стосунки в командах однодумців, дискутувати, експериментувати, аргументувати, підсумовувати, ухвалювати ефективні рішення у стандартних і невизначених умовах, брати відповідальність за результати спільної діяльності.

ПРН 14. Планувати, організовувати, здійснювати, підводити підсумки

самостійної роботи, уміти отримувати результат у визначений deadline з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

ЗМІСТ КУРСУ

II семестр

Змістовий модуль 1. Мистецтво як феномен культури.

Тема 1. Сутність і функції мистецтва. Поняття «культура», «художня культура», «мистецтво». «художній образ», «художній стиль», «художній жанр», «художня картина світу». Функції мистецтва. Світоглядна функція мистецтва. Види, жанри і форми основних видів мистецтва, їх специфічні особливості.

Тема 2. Періодизація історії мистецтв. Історичні етапи розвитку мистецтва. Головні концепції історичного розвитку музичного та образотворчого мистецтва. Інтеграційні та диференціювальні тенденції різних видів мистецтва.

Змістовий модуль 2. Синкретизм мистецтва давніх цивілізацій

Тема 3. Особливості і функції синкретичного мистецтва Давнього Сходу. Світосприйняття і синкретичне мислення первісної людини та його відображення в мистецтві давніх цивілізацій. Мистецтво античного світу: Стародавня Греція та Стародавній Рим. Принципи синтезу мистецтв. Інтеграційні та диференціювальні тенденції мистецтва Візантії.

Тема 4. Історичний розвиток музичного та образотворчого мистецтва епохи Середньовіччя. Духовне світосприйняття і мислення мистецтва епохи Середньовіччя. Інтеграційні та диференціювальні тенденції музичного та образотворчого мистецтва епохи Середньовіччя.

Змістовий модуль 3. Музичне та образотворче мистецтво в контексті художньої культури епох Відродження та Класицизму

Тема 5. Художньо-стильові особливості, інтеграційні та диференціювальні тенденції музичного та образотворчого мистецтва епохи Відродження. Світогляд Нового часу. Художньо-стильові особливості, інтеграційні та диференціювальні тенденції музичного та образотворчого мистецтва епохи Відродження. Живопис як репрезентативне мистецтво епохи Відродження. Музичне мистецтво Відродження та його взаємозв'язок із живописом. Композиторські школи.

Тема 6. Становлення і розвиток музичного та образотворчого мистецтва епохи Класицизму. Класицизм, бароко, рококо – художні стилі епохи Класицизму. Література як репрезентативний вид мистецтва. Театр як актуальний вид мистецтва. Художньо-стильові особливості, інтеграційні та диференціювальні тенденції музичного та образотворчого мистецтва епохи Класицизму. Віденські класики.

Змістовий модуль 4. Від романтизму – до модернізму: становлення і розвиток музичного та образотворчого мистецтва

Тема 7. Музичне та образотворче мистецтво в контексті художньої культури XIX – XXI ст. Художньо-стильові особливості, інтеграційні та диференціювальні тенденції мистецтва епохи Романтизму. Музика як провідний вид мистецтва. Імпресіонізм як творчий метод митців. Діалог мистецтв у творчості митців

(художників та композиторів) ХІХ-ХХ ст.

Розвиток музичного та образотворчого мистецтва ХХ-ХХІ ст. Художньо-стильові особливості, інтеграційні та диференціовальні тенденції музичного та образотворчого мистецтва ХХ-ХХІ ст.

Тема 8. Українське мистецтво у поліхудожньому просторі: від синкретизму – до сучасності. Особливості і функції синкретичного мистецтва давніх слов'ян. Інтеграційні та диференціовальні тенденції українського мистецтва ХVІ – ХVІІ століть. Взаємодія мистецтв у творчості українських композиторів і художників ХVІІІ – ХІХ століть. Художньо-стильові особливості творчості українських митців ХХ-ХХІ століть. Сучасні мистецькі стилі.

Методи навчання:

1. Словесні методи: лекція, лекція-діалог, пояснення, ілюстрація.
2. Наочні методи: використання ілюстративного матеріалу, демонстрація, власне виконання музичних творів, презентація, відео-матеріал.
3. Практичні методи: творчі завдання, тестування, самостійна робота з першоджерелами, синтез мистецтв у процесі художньої інтерпретації мистецьких творів, художньо-творчі презентації.
4. Інтерактивні: метод проєкту, художньо-інтерпретаційний аналіз, метод художніх аналогій.
4. Інноваційні – метод мультимедійних технологій.

Методи контролю і самоконтролю: тестові завдання, усне опитування, письмовий контроль, екзамен.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять).

Політика освітнього процесу щодо викладання ОК «Історія мистецтв» регулюється чинними нормативними документами Бердянського державного педагогічного університету, розміченими у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО: <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/>

Рекомендуємо обов'язково ознайомитися з «Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ», де визначено структуру, форми, методи та принципи організації Вашої навчальної діяльності в університеті.

Навчання здійснюється у синхронному (онлайн-зустрічі) та асинхронному (платформа Moodle) режимах. Взаємодія між викладачем і здобувачами відбувається у WhatsApp, через електронну пошту та освітню платформу Moodle.

У разі повітряної тривоги онлайн-заняття негайно зупиняються – першочерговою є безпека студентів. Заняття переходить в асинхронний формат, а здобувач вищої освіти може отримати консультацію у зручний час.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для студентів БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність у БДПУ <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-akademichnu-dobrochesnist-u-bdpu.pdf>. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших

студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до студента можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в асинхронному режимі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань та самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях згідно графіку.

Технічне й програмне забезпечення/наочність.

Навчально-методичний комплекс (робоча програма, силабус, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, запитання до екзамену тощо) завантажено на платформі Moodle БДПУ.

Програмне забезпечення: Microsoft Office (PowerPoint, Word), Zoom, Moodle, репозитарій. Наочність: мультимедійні презентації, відеоматеріали, інтерактивні схеми, кейси. Лекції та практичні заняття проводяться із застосуванням дистанційних технологій за розкладом в ZOOM за ідентифікатором викладача.

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводиться під час поточного та підсумкового контролю, що регулюється «Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті» <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-oczinyuvannya-navchalnyh-dosyagnen-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-u-bdpu.pdf>.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активність студентів, відповіді на питання, обговорення дискусійних та додаткових питань, виконання практичних завдань та самостійної роботи.

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних під час поточного та підсумкового контролю і максимально складає 100 балів. Підсумковий контроль відбувається у формі заліку (I семестр), у формі екзамену (II семестр).

Рейтингові бали за виконання різних видів навчальних завдань

1. Відповідь та активність на практичному занятті – до 4 балів.

4 бали – систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання; правильне виконання всіх запропонованих практичних завдань; висвітлювання додаткової

наукової інформації (виступи, реферати, презентації).

3 бали – систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання.

2 бали – знання програмового матеріалу з теми, розкриття змісту питань не в повному обсязі, володіння термінологією, несуттєві помилки при відповідях на додаткові питання, виконання всіх запропонованих практичних завдань з окремими помилками.

1 бал – прогалини у знаннях програмового матеріалу з теми, помилки у розкритті змісту питань, труднощі у самостійному розкритті змісту основних понять теми, незначна активність при обговоренні теоретичних питань теми та виконанні практичних завдань.

2. Виконання самостійної роботи – до 4 балів.

4 бали – сучасне розуміння проблеми, послідовне, логічне та повне виконання завдань самостійної роботи, творчий підхід до їх виконання, аргументовані висновки, використання додаткової наукової інформації.

3 бали – розуміння проблемної теми, послідовне та логічне виконання завдань самостійної роботи, аргументовані висновки.

2 бали - виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з окремими суттєвими помилками, наявність окремих висновків.

1 бал – виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з суттєвими помилками, відсутність висновків.

3. Активність на лекційних заняттях – до 2 балів (постійна присутність на лекціях, ведення стислого конспекту лекцій та термінологічного словника, відповіді на питання викладача, наведення прикладів тощо).

Примітка. У разі отримання здобувачами неформальної (тренінги, майстер класи, семінари, вебінари та ін.) та інформальної освіти (відеолекції, медіа консультації, читання спеціалізованої літератури та ін.), її результати зараховуються згідно з темами, передбаченими змістом курсу, при наявності відповідного документа (сертифіката).

Максимальна оцінка навчальних досягнень здобувача

1. Максимальна сума балів поточного контролю (практичні та самостійні роботи) – 50 балів.

2. Максимальна сума балів підсумкового контролю (екзамен) – 50 балів.

3. Максимальна сума балів за навчальну дисципліну (підсумкове оцінювання) – 100 балів (за університетською шкалою та шкалою ЄКТС).

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення ОК їх результати конвертуються у шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень згідно з Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті <https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/pro-oczinyuvannya-navchalnyh-dosyagnen-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-u-bdpu.pdf>. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання,

складає 50 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	Добре		B (добре)
65-77			C (добре)
58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)
35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	Незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Список рекомендованих джерел

Базова

1. Андрущенко В. П. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз / В. Андрущенко, Л. Губерський, М. Михальченко. Київ: Знання України, 2002. 578 с.
2. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид.: у 2 т.: Т.2. Київ: Інститут культурології НАН України, 2010. 256 с.
3. Білик Б.І., Горбань Ю.А., Калакура Я. С. Історія української та зарубіжної культури. К., 2000.
4. Гречко В., Чорний І., Кушнерук., Режко В. Історія світового та українського мистецтва. К., 2000.
5. Греченко В.А. Історія світової та української культури : підруч. для ВНЗ. К., 2005.
6. Історія світової культури. Гол. ред. Т.Л. Левчук. 2-ге видання. К., 2000.

7. Кривавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О. Українське мистецтво. Навчальний посібник. – Львів. Світоч. 2004.
8. Лобас В. Х. Українська і зарубіжна художня культура. К., 2000.
9. Павленко Ю. Н. Історія світової цивілізації. К., 2000.
10. Панфілова Т. О. Історія мистецтва: навчально-методичні рекомендації. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005.
11. Історія світової культури : навч. посібник / кер. авт. кол. Л.Т. Левчук. К., 2000.
12. Москвічова Ю.О. Історія мистецтв у контексті світової культури: навчально-методичний посібник у 3-х т. Херсон. 2021.
13. Щолокова О. П. Методика викладання світової художньої культури: підручник. Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. 288 с.

Допоміжна

1. Бровко М. М. Мистецтво як естетичний феномен. Київ: Віпол, 1999. 239 с.
2. Кордон М. Українська та зарубіжна культура. К., 2005.
3. Навчальний посібник з дисципліни “Історія мистецтв” (частина І) для студентів І курсу за напрямом підготовки 6.060102 “Архітектура” денної форми навчання / Трегубов К.Ю., Макуха О.В. Полтава : ПолтНТУ, 2015. 151 с.
4. Стратан-Артишкова Т.Б., Шевцова О.Б. Музичне мистецтво в контексті художньої культури: [Навчально-методичний посібник]. Кропивницький: ФОП Піскова М.А., 2023. 102 с.
5. Сухомлинський В. О. Щоб душа не була пустою // Вибрані твори: В 5-ти т. Київ: Рад. школа, 1977. Т.5. С.255 – 269.
6. Українська та зарубіжна культура / за ред. М. Заковича. К., 2002.

Інформаційні ресурси

1. [Бердянський державний педагогічний університет.](http://bdpu.org/) – Режим доступу: <http://bdpu.org/>